

GABON 2013

GORILY, MANDRILLI, ŠIMPANZI – NP LÉKÉDI

Tak nám to pěkně začíná. Jsme v Libreville, hlavním městě Gabonu, a jsme úplně bez zavazadel. Ta zůstala někde mezi Frankfurtem a Paříží. Naše letadlo do Franceville, kam se přesouváme, odlétá hned zítra ráno a další možnost by byla až za tři dny. NP Lékeki (naše cílová destinace) je navíc vzdálen další dvě hodiny jízdy terénním autem a to navazuje na tento let. Nezbyvá nám než vyrazit s tím, co máme na sobě. Když už to vydrželo 24 hodin cestování v civilizaci, tak co by to nevydrželo ještě dalších 5 dní někde v džungli. Mnohem větší starosti nám dělá, že v zavazadlech zůstaly nabíječky, náhradní akumulátory a léky. Bez repelentů a antimalarik budeme v nejkritičtější oblasti celého afrického kontinentu. Přesto všechno ráno postáváme v „odletové hale“ a čekáme, jestli naše letadlo do Franceville poleťte. Venku lije jako z konve a jen tak z doslechu se dozvídáme, že to naše tu ještě není. Informační monitory slouží pro reklamní účely, nikoliv k podávání informací o letech. S dvouhodinovým zpožděním jsme konečně vpuštěni k odbavení. S pečlivostí vlastní africkým úředníkům v reflexních vestách podstoupíme „francouzskogaboňský“ výslech na téma co tam vlastně chceme. S polepenou fototechnikou kontrolními samolepkami se s dalšími 25 pasažéry postupně propracováváme do letadla. To už prosvítá slunce a při 100% vlhkosti je úplně jedno, jestli jsme byli schováni pod střechou, nebo čekali venku na dešti. Vrtulové letadlo pro mě neznámého brazilského výrobce se jako blesk odpoutává od dráhy a k mému překvapení míří k 8 kilometrové výšce. Naprosto klidný let trvá jeden a půl hodiny. Auto s řidičem na nás čeká před letištěm, nádherné rozptýlené světlo slibuje, že se konečně dočkáme té odměny, pro kterou cestujeme světem – fotografování. Čeká nás ještě 82 km jízdy, ale první zastávka musí být někde, kde bychom nakoupili nějaké věci na přežití. Na černošské tržnici pořizuji za cca 10 EUR kalhoty, slipy, pantofle a dva páry ponožek. Vesměs „Adidas“. Ve vedlejším stánku nákup doplňuji kartáčkem Signál a pastou Colgate. Teď už přežiju.

Gorily nížinné

S hledáním goril nížinných to zde není tak náročné, jak jsme se původně obávali. Drží se v jednom teritoriu, a proto jedeme téměř najisto. Dokonce tak najisto, že s místním průvodcem dojíždíme malou lodí do zátoky s hustě zarostlými břehy a zanedlouho kotvíme nedaleko vyšlapaného průsmyku. S připravenými foťáky sledujeme veškerý pohyb a posloucháme zvuky pralesa. A skutečně. Zanedlouho se k vodě kývavým pohybem přibližuje první gorila. Vypadá dost našťavaně a neváhá nám ze břehu dávat najevo, komu že to tu patří. Mohutné větve létají směrem k naší lodi a naše fotoaparáty cvakají jako o závod. Je to zážitek, který jsme nečekali ani v těch nejlepších snech. Během chvíle se k výpadům proti naší lodiče připojuje další gorila. Házení klacků střídají odvážné pozice v korunách stromů. Ulámané větve padají k vodě, aby byly po chvíli opět použity jako útočné zbraně na nás vetřelce. Opice předvádějí výhrůžná gesta a se vztyčenými pažemi se vrhají do mělké vody.

Cákají na naší loďku a snaží se nás zahnat. Naštěstí to k nám mají ještě 8-10 m a do větší hloubky se bojí. Asi po půlhodinovém rozčilování gorily mizí v hlouby pralesa.

V noci se příroda zase vyřádila. Jeden blesk střídal druhý a ohlušující hromobití doprovázely silné poryvy deště. Poprvé v životě jsem viděl létat blesky i z naší jediné zásuvky, kterou na pokoji máme. Ráno je ale obloha jako „vymydlená“. Slunce prosvětluje kapičky na stromech a ptáci se můžou zbláznit radostí, že přežili. Vůbec není patrné, že se něco dělo. Jen nefungující mobilní telefony signalizují, že bouřka poškodila jediný vysílač v širokém okolí.

Vracíme se do „gorilí“ zátoky. Opět nasedáme do loďky a jsme mnohem připravenější, než minule. Gorily však ne a ne se objevit. Až po notné době se objeví statný samec. Nevypadá vůbec přívětivě. Láme větve, mlátí s nimi kolem sebe a dokonce vztekle skáče do vody. Celý mokrý se brodí vysokou trávou a svou agresivitu dává znát bušením do prsou. Druhá Gorila z počátku vše jen z povzdálí sleduje, postupně se ale zapojuje do vzájemných šarvátek. Tahání se o větve a mlácení do prsou střídají krátké chvílky oddechu. Chvíli nahoru do svahu, chvíli dolů. Gorily se válejí po zemi, kutálejí se až k vodě. Po krátkém odpočinku s výrazným křikem zahájí další boj. Rozlámanými větvemi si dokazují, kdo je silnější. Vůbec to nevypadá jako nevinná šarvátka, ale jako tvrdý boj. I náš domorodý průvodce je vysokou agresivitou opic natolik překvapený, že s omluvami týkající se naší bezpečnosti míří na protilehlý břeh.

Mandrili rýholící

Dohodli jsme se, že dnešní den pojmem jako den mandrilů. Budeme je hledat tak dlouho, dokud je nenajdeme. Celé dopoledne skutečně jezdíme napříč celým parkem, vysílačkou se spojujeme s místními hledači, ale po Mandrilech jakoby se slehla zem. Náš řidič už navrhnul, že se vrátíme do kempu a budeme opět pokračovat odpoledne. Přes poledne se údajně opice najít nedají. My ale trváme na svém. Nebudeme se přece flákat někde ve vesnici, když můžeme trávit čas v přírodě. Nevím, jestli toto nebyl ten správný impuls, po kterém následovalo pár krátkých telefonátů našeho řidiče s „kýmsí“. Rychle nasedat a jede se! Asi po 20 minutách drsné jízdy zastavujeme u hustě zarostlé džungle. Následuje pár příkazů například o tom, že se nesmíme při fotografování shýbat, a že musíme trvale stát ve vzpřímené poloze. Asi mají své zkušenosti. Tohle stejně dodržet nemůžeme, jedeme přece fotit a to se z nadhledu nedá. Máme povoleny jen foťáky v ruce, batohy musí zůstat v autě. Polední vedro a 100% vlhkost cítíme hned po vstupu do pralesa. Naštěstí se dá jít docela rychle, protože nám naproti přispěchal s mačetou v ruce pracovník parku. Cestu k mandrilům již má částečně prokletěnou. I tak absolvujeme asi kilometrovou trasu do vnitra džungle s několika pády díky zamotaným nohám v liánách. Zcela mokrá a rozdrbaná košile, jediná, která mi na týden zbyla, bere víc a víc za své. To už ale slyšíme hlučné výkřiky nádherně barevných opic. Už o nás vědí. Netrpělivě a rychle se blížíme k samotné tlupě a v zápalu si vůbec neuvědomujeme nebezpečí. Hlavně mohutní samci by si s lidskou schránkou poradili máchnutím jedné ruky. A právě samce fotografujeme jako první. Jejich červenomodré čenichy se vyjímají v tmavozeleném porostu džungle. Lehce prosvítající světlo korunami stromů ještě jejich barvy zvýrazní. Snad jen žluté vyceněné tesáky s touto idylou neladí. Méně barevné samičky s mláďaty zvědavě pokukují z povzdálí. Postupně si na sebe zvykáme a po prvních lahodných kusech ovoce, které jim naši průvodci naházeli, jde ostych stranou úplně. Ono

to nejde nesehnout se, vždy jsme napomenuti, ale stejně si nedáme říct. Fotíme na kolenou i vsedě, opice máme i za zády, ale karty se plní. Asi po 10 minutách je vše snědno a po dalších 10 minutách se opice naší společností začínají nudit. Samci v klidu odcházejí jako první a ztrácejí se kdesi v džungli. Samice ještě předvádějí něco z praktické výchovy mláďat a postupně i ony vyklízejí naše okolí. Jen pohyb nad námi v korunách stromů signalizuje, že představení Mandrilů pro dnešní den skončilo.

V plném slunci, zavření v nějaké Toyotě, která spíš patří na šrot, vyrážíme následující den opět fotit Mandrily. Spojení moc nefunguje a na stokrát opakované „mandrilís, mandrilís“ do vysílačky se nikdo neozývá. Již minule jsme se dozvěděli, že se zaměstnanci parku dvakrát denně střídají. Trvale se pohybují ve společnosti těchto vzácných opic a zapisují jejich chování. Dokonce některé samice mají na krku připevněné vysílače GPS. K jejich lokaci však řidiči provázející návštěvníky parku nemají přístup. Asi po hodinové sauně se v řidiči hnulo svědomí a dotyčnému stopaři opic zavolał mobilním telefonem. Ten nás naviguje na konkrétní místo a během 15 minut se objevuje osobně. S foťáky v rukách se tentokrát prodíráme křovinami a ostrou trávou, vysokou až po pás. Propocené tentokrát nemáme jen košile, ale dá se vylít voda i z trekových bot. Nepatrná úleva přichází až se vstupem do džungle, kde je sice 100% vlhkost také, ale odpolední slunce zůstává někde v korunách stromů. Konečně je vidíme. Těžce zvedáme 500mm objektivy a snažíme se popadnout dech. Naši průvodci nám celou tlupu zručně a za pomoci papájí a banánů nalákají do zorného úhlu kratších skel. Máme 20 minut na to, abychom se věnovali svému koníčku. Tuto vzácnou chvíli si musíme užít, protože dle vyjádření francouzského šéfa parku, je zde jediné místo na světě, kde jsou mandrili zvyklí na člověka. Už pro nás vůbec není překvapením, že se v podvečer z ničeho nic obloha zatáhla a začalo přírodní peklo.

Šimpanzi

Zdejší park má pro tlupu šimpanzů vyčleněné hluboké údolí, které je celé oplocené hrubým vysokým pletivem. Zpočátku nás to velmi zarazilo. Přece jen fotit wild life za mřížemi není to pravé ořechové. Proto děláme první průzkum po dlouhém visutém mostě, který protíná celé údolí. Zdoláváme 200 m dlouhou trasu po čtyřech lanech, propojených rezavým pletivem. Otevírá se nám nádherná scenérie nad vysokými stromy, kde jsou ve větvích patrná i oblíbená místa lidoopů. Kývání mostu a pohled do 60 m hloubky pod nohama na dno údolí prakticky neumožňuje pustit se bočních lan. Natož držet foťák oběma rukama. Je třeba mít minimálně tři pevné body. Takže nakonec je dobře, že šimpanzi v tuto chvíli koruny stromů neobývají a my se můžeme vrátit na pevnou zem. Šimpanzi v pohodě posedávají v chladnějším stínu vlhkého údolí nedaleko oplocení. Pořídíme několik snímků proostřením pletiva a zavzpomínáme na volně žijící šimpanze na březích jezera Tanganika.

S konstatováním, že jsme za 5 denní pobyt nepotkali ve zdejším parku jiného návštěvníka, končí 1. část naší cesty - návštěva parku Lékédi. Nasedáme do Nisan Patrol a s dobrým pocitem vyrážíme na letiště ve Francevill. Máme to jen tak tak. Polovinu cesty jedeme smykem po blátivé cestě, druhou polovinu pálíme stovčáčkou po luxusní asfaltce. Konečně vystupujeme z auta a optimisticky vstupujeme do „odletové haly“. Uvozovky jsou záměr. Chaos je zde patrný na první pohled. Těžko lze

rozpoznat, kdo je personál, kdo služebnictvo a kdo pasažéři. Nepřehlédnutelní jsou snad jen mohutní černí bossové stojící nezaujatě mimo hlavní směr odbavování. Jejich zavazadla neustále někam posouvá skupina výrostků, tvářících se jako že jim patří svět. „Teenageři“ se snaží pro svého pána vydobýt co nejlepší pozici. Trpělivě čekáme, až na nás přijde řada, a protože nemáme co odbavit, mají z nás upřímnou radost. Neumím posoudit, zda zpoždění 5 hodin je hodně, nebo málo. Zvláště se nechci pouštět do nějakých filosofických úvah o relativitě času na africkém kontinentě. Podstatné je, že když po 5 hodinách dostáváme hlad, bez jakýchkoliv problémů procházíme přes vypnutý rentgen zpět do odletové haly a ve zdejší restauraci v klidu poobědváme. Při nástupu do letadla se ještě potkáváme s vystupujícími. Okamžitě jsem si vzpomněl na známé „nezastavujeme, máme zpoždění“. Ještě že nám jen nepřibrzdili. Vydržet se dá všechno. I 1,5 hodin letu s 20 kilovým báglem s fototechnikou na klíně. Jen jeho občasná zvedání při kontrole zapnutého pásu trochu obtěžuje. Jsme tam, kde jsme začali. Sláva, téměř po týdnu se setkáváme v Libreville se svými zavazadly.

SLONI PRALESNÍ (African Forest Elephant)- NP Loango

Národní park Loango v Gabonu je územím rovníkové Afriky ztraceném v čase. Můžeme se zde sami na vlastní oči přesvědčit, jak to všechno jednou na naší planetě bylo. Území rozprostírající se na 1600 km² lemují 100km dlouhá písčité pláže, od které je to jen skok do hustého deštného pralesa. Zelené savany svými výběžky nesměle rozdělují husté pralesy a lze jen stěží odhadnout, které plochy vítězí. Obrovské laguny se sytě tmavou brakickou vodou jsou propojené sítí řek a jejich ramen. V širokých deltách, které ústí v oceán, lze jen těžko poznat, zda se plavíte po řece, nebo s vámi cloumá mořský příboj. Místní obyvatelé tvrdí, že je to nedotknutý a skrytý ráj na pobřeží Atlantického oceánu. Slovo skrytý má své opodstatnění. Prakticky jedinou možností pobývat v tomto parku je ubytování v Loango Lodge. Shodou okolností jejím provozovatelem je Čech, žijící na africkém kontinentě více než 40 let. Loango Lodge je vzdálena 160 km od přístavního města Port Gentil, kde se nachází také letiště. Jedinou dopravní cestou je cesta vodní. Pro dobrodružnější povahy a skutečné milovníky přírody má Loango Lodge vybudovány dva odlehlé kempy - Tassi Savannah Camp a Akaka Bush Camp s možností přenocování. Tasi je vzdálené cca 3 hodiny jízdy terénním vozidlem. Leží na pobřeží Atlantického oceánu v rozlehlé savaně. Toto zařízení bylo vybudováno za účelem sledování slonů, buvolů, goril, šimpanzů a dalších savců. Akaka je vzdálená cca 2 hodiny jízdy motorovou lodí a je zaměřena na sledování života v pralesu a na břehu řeky. Během několika hodinového pobytu jsem měl tělo poseté stovkou štípanců od much Tse Tse. Naším hlavním cílem návštěvy tohoto parku je fotografování slonů pralesních. Rádi bychom se přesvědčili, zda brouzdání sloních stád mořským pobřežím je jen mýtus, nebo zda má pravdivý základ. Ale pěkně po pořádku:

Po návratu z NP Lékeki se opět probouzíme v Libreville, hlavním městě Gabonu. V 7,30 nám to letí a tak sedíme v pobřežní restauraci již v 6,00. Říkáme si, jak nám to krásně vychází, protože na letiště je to jen 10 minut a za pokladnou již stojí nějaký „obsluhující personál“. Nahlásili jsme mu, že jsme tu na tu dohodnutou snídani. Během 20 minut se asi dvakrát pohnul ze strnulého postoje. Pohyb spočíval v několikacentimetrovém vychýlení doleva či doprava. Pochopili jsme, že tudy cesta nevede a že si radši koupíme něco na letišti. V tom se ve dveřích objevila další černá postava. Hlemýždím krokem se prošourala restaurací a ujala se oprašování hrnků. To už naše trpělivost brala za své. Házíme do sebe u barového pultu croissant a kafe a spěcháme k autu. Věřili jsme, že letadlo bude mít, jak je v Gabonu zvykem, několikahodinové zpoždění. Nemělo. Prcháme letištní plochou i s vlastními zavazadly, protože zavazadla pasažérů sedících v letadle byla již naložena. Ani jsme se pořádně nestačili vydýchat a přistáváme v Port Gentilu. Odteď už vše funguje jak má. Snad je to tím, že na nás

čeká Čech Bob, který se na první českou návštěvu v historii Loango Lodge evidentně těšil. Autem do přístavu je to jen pár minut. Za pomoci personálu z lodge naskládáme naše zavazadla k bednám s proviantem a sami obsadíme dvě lavičky 8 metrové laminátové lodě. Zanedlouho dva 100 koňové motory rozvíří hladinu Lopezského zálivu, takže opět schováváme fotoaparáty do batohů a vyndáváme pláštěnky. Zatím stejně není co fotit a vlny jsou dost veliké. Asi po hodině jízdy zdoláváme záliv a vplouváme do klidnější delty řeky Ogooué. Čeká nás 160 km dlouhá plavba. Rameno řeky, do kterého vplouváme, je široké několik stovek metrů. Hlouběji proti proudu se rozděluje do několika klikaticích se ramen, kde náš člun letí úplně klidnou hladinou. Následně se propojí v obrovské několikakilometrové laguně s půlmetrovými vlnami. Vlhké vedro občas vystřídá prudký déšť, takže si ani neuvědomujeme, jakou sílu má na rovníku slunce, i když je schované za mraky. Po 5 hodinové plavbě se konečně dostáváme do úzkého zálivu laguny Nkomi, kde na nás čeká nákladní Toyota s otevřenou korbou. Cesta vozidlem bude trvat již jen jednu hodinu, přesto si průtrž mračen zopakujeme ještě jednou. Náklon auta je místy tak ohromný, že se stěží držíme na korbě. Konečně Loango Lodge. Naše cesta za slony začíná.

Slon pralesní je menší, temněji zbarvený než slon africký. Není to však žádný drobeček, svou výškou až 3 m se řadí k největším suchozemským savcům. Jeho kly nejsou tolik zahnuté a směřují dolů. To mu umožňuje lepší pohyb v husté džungli. Má kulatější uši a výrazné žlutě zbarvené oči. Stáda slonů tvoří převážně samice s mláďaty. Samci žijí obvykle samotářsky. Zajímavostí je, že lesní sloni jsou schopni navzájem komunikovat prostřednictvím série nízkofrekvenčních volání a to až na vzdálenost několika kilometrů. Je smutné, že se slon pralesní řadí k silně ohroženému druhu. A to nejen z důvodu kácení hustých pralesů. V současné době je hlavně pytláctví hlavním nebezpečím pro tohoto obyvatele afrických pralesů.

Naše první cesta savanou začíná brzo ráno. Lije jako z konve. Staříčká Toyota 4x4 hrabe v hlubokých písčitých brázdách, aby následně zdolávala jezera vznikající z dešťové vody. I na korbě zvedáme nohy a držíme batohy s fototechnikou v dostatečné výšce. Rezavou kapotu občas přelije vlna, ale dvoutunový kolos razí cestu dál. Gabon si už budu navždy pamatovat jako zemi, kde jsem byl stabilně promočený. Desítky buvolů, které jsme zatím potkali, se okamžitě dávají na útěk. Ptactvo se zvedá ze svých pozic již při vzdálenosti několika set metrů. Nebude to vůbec jednoduché fotografování. Na kraji pralesa konečně vidíme tmavou skvrnu. Se zkracující se vzdáleností již rozpoznáváme slonici s mláďetem. Obvykle se pohybuje jen několik metrů od pralesa, aby si držela krytá záda prostředím, které zná, a kde je doma. Déšť jejich těla ztmavil do černa, jen nažloutlé kly a žluté oči se vyjímají z jinak černobílých snímků. Už víme, že pokud člověk potká slona v pralesi, není mu tak nebezpečný, jako ten, za kterým by se do pralesa vydal ze savany. Respektujeme to a z povzdálí jen sledujeme mizící zvířata v temném lese. Projíždíme v dešti savanou celý zbytek dne a smutně musíme konstatovat, že kromě buvolů jsme neviděli vůbec nic. Druhý den ráno neprší. Slunce se snaží vykuknout mezi mraky. Ve 100% vlhkosti se mám mlží objektivy a musíme je sušit na autě v proudícím vzduchu. Krajina se změnila k nepoznání. Velká jezera dešťové vody zmizela v bílém písku. Tam, kde včera tekly potoky, zůstávají jen metrové pískovcové krátery. Naše vozidlo dnes míří na pláž. Projíždíme zeleným travnatým pásem mezi písčitou pláží a vysokým porostem začínajícího pralesa. Mezi palmami tyčícími se do obrovských výšek však marně hledáme sloní populaci. Obrácíme auto a zklamaně se vracíme do savany, kde je pravděpodobnost potkat slona trochu větší. Těsně před odbočením na cestu vedoucí od pláže jsem zpozoroval v dálce něco tmavého. Na úzkém cípu poloostrova, obklopeného z obou stran mořskou vodou, je snad stádo slonů. I náš průvodce radostí zvedá ruce a křičí, ať se pevně držíme. Vozidlo pádí asi 2 km. Pod námi je 5m mořský sráz, jsme plni písku, ale už poznáváme, že se sloni chystají přebrodit z poloostrova na pevný břeh. Dál už musíme pěšky. V jedné ruce foťák s dlouhým sklem, v druhé s krátkým. S 10 kg techniky se bojíme do měkkého břehu a sloni větří. Jsou nervózní na druhém břehu proti nám a my jsme nervózní z toho, zda půjdou, nebo ne. Jestliže ano, musíme zmizet, protože jim stojíme v cestě do pralesa. To je vůbec ta nejhorší varianta, která může nastat. Kdo z koho trvá asi 10 minut a naše závěrky cvakají jako o závod. Někteří sloni byli už po břicha ve vodě a vrací se zpět na poloostrov. Asi jsme měli ustoupit my

a v klidu schovaní pod písčitým břehem sledovat sloní přechod mořským zálivem. Naše zvědavost a touha být k dění co nejbližší však slony nebavila dlouho, a vydali se opačným směrem poloostrova. Asi po 300 m chůze náhle odbočili do zálivu. Po několika vteřinách slonům již koukaly jen hřbety a choboty. Ještě cvakáme cákající vodu před slony, kteří vylézají na břeh, aby vzápětí nádherné divadlo skončilo v hloubi pralesa. Povzbuzeni ranním úspěchem se v podvečer vydáváme na pláž znovu. Stále máme obrovský respekt, zvláště když se dozvídáme o těžkých úrazech, které zde sloni způsobili v minulých letech pracovníkům Nationale Geografic. Sloni pralesní jsou agresivní, zvláště v období, kdy s sebou vodí mladé. A během našeho pobytu v NP Loango jsme snad nepotkali slona, kterého by nějaké slůně nedoprovázelo. Opět projíždíme pásem mezi pláží a lesním porostem. Sloni si zde rádi pochutnávají na šťavnatých listech asi metrových křovin. Nedaleko nás brzy vidíme dva pohybující se hřbety. Seskakujeme z vozidla a opatrně postupujeme na místo, kde by mohl být trochu lepší výhled. Vždy po 5 metrech zastavujeme a pořizujeme průběžně snímky. Držíme si dostatečnou vzdálenost a doufáme, že slon se na nás alespoň otočí. Otočil se a s obrovským řevem vyrazil. My taky. V mžiku se ocitáme na korbě nastartovaného auta a vyrážíme. To slony vydráždilo ještě víc. Že nás pronásledují dvě slonice a dvě slůňata, zjišťujeme až za jízdy. Rychle fotíme běžící čtveřici. Když zastavují, zastavujeme taky. Od našeho průvodce se dozvídáme, že mnohem bezpečnější, než naskakování na auto, je odběhnout na písčitou pláž. Sloni se do písku jít bojí, protože se tam boří a raději zůstanou v travnatém porostu. Bereme to na vědomí. S naším stoupajícím sebevědomím a s jistotou pláže za zády provokujeme slony s vyšší intenzitou a fotíme jako o závod. Sloni však o nás brzy přestávají mít zájem a mnohem víc je vzrušuje hluk odjíždějícího vozidla. Asi jim ten prchající řvoucí tvor dává pocit většího vítězství. My jsme tu hlavně kvůli focení, a jestli honí nás osobně nebo auto, je v tuto chvíli vedlejší. Proto jsme si hru na honěnou zahráli ještě několikrát a spokojeni s fotografickými úlovky jsme nechali slony v klidu dojít svou večeři.

Ani v následujících dnech si návštěvu pláže nemůžeme odpustit. Jsme tu při svítání. Večer se kocháme slony nasvícenými zapadajícím sluncem. Nevadí nám, že lijí, ani že se paříme v poledním slunci. Jsme poštipáni od dotěrných much Tse Tse, které neodrazuje ani 100% deet. Snažíme se naše záběry doladit do co nejzajímavějšího prostředí. Dospělí sloni si na naši přítomnost už zvykají, nebo se jen tak tváří, aby dali prostor mláďatům. Ta nám se vztyčenými choboty dávají najevo, že jsou odhodlána své nedotčené území chránit proti jakémukoliv vetřelci. I když prozatím schována za statnými těly svých matek. Můžeme si jen přát, aby jejich boj byl úspěšný, zvláště proti ziskuchtivým obchodníkům se slonovinou.

Náš pobyt v Luongo Lodge končí. Nevěřil bych, že se dá napříč deltou řeky proplout do vzdálenosti sta kilometrů. A přesto je to tak. Po hodinové plavbě obrovskou lagunou vplouváme do úzkého ramene řeky Ogooué. Proti proudu s hustě zarostlými břehy letí náš člun desítky kilometrů. Znenadání se otáčí o 360 stupňů, aby se nyní po proudu vydal dalším ramenem do sousední laguny. Klikatá ramena delty spolu s lagunami vytváří síť dopravních cest, z nichž jedna končí po pěti hodinách v mořském zálivu, na jehož druhém břehu vidíme spojení s civilizací. Město Port Gentil.